

Türkiye’ye Latife Hanım’ı Yeniden Tanıtan Kitap

“Mustafa Kemal Atatürk – Mücadelesi ve Özel Hayatı” ve “Halide Edib” kitaplarının yazarı İpek Çalışlar’ın çok sevilen “Latife Hanım” biyografisi gözden geçirilmiş baskısıyla raflardaki yerini aldı. Yapı Kredi Yayınları’ndan çıkan bu biyografik eser, istisnai ve cesur bir kadın olan Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk “first lady”sinin hikâyesini anlatıyor.

Mustafa Kemal Paşa'nın peçe takmayan eşi Latife Hanım'ı gölgeleyen perde kalkıyor, annelerimizin ve büyük annelerimizin hayatları önümüze seriliyor. Bu biyografi Türkiye'nin kadınlarının da hikayesidir.

Latife, İzmir’in en zengin ailesi Uşakizadelerin, çok dil bilen, Sorbonne’da eğitim görmüş, entelektüel kıızıydı. Mustafa Kemal’le evli kaldığı iki buçuk yıl boyunca modern Türkiye’nin yaratılmasında önemli rol oynadı, kadınların siyasi ve medeni hakları için çalıştı. Kadınların adım bile atamadığı TBMM’ye seçilmiş bir mebus sıfatıyla girmek için mücadele verdi.

Dünya basını Mustafa Kemal’in peçe takmayan eşi Latife Hanım’ı Türkiye’deki değişimin simgesi olarak adım adım izledi. Evlilikleri sona erdiğinde kamusal hayattan uzaklaştırıldı ve dışlandı.

Gazeteci/yazar İpek Çalışlar’ın Yapı Kredi Yayınları’ndan çıkan “Latife Hanım” kitabı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk “first lady”sini yeniden tanımamızı sağlıyor. Kitabı bitirdiğinizde anlatılanlardan farklı bir Latife Hanım’la, çağının öncüsü, istisnai ve cesur bir kadın portresiyle karşılaşacaksınız.

“Çok zengin, güven verici, şaşırtıcı ve derin... Türkçe yazılmış en parlak birkaç biyografiden biri.” Orhan Pamuk

“Mango’nun Atatürk biyografisinden sonra Türkçe okuduğum en iyi biyografi.” Cemil Koçak

Latife Hanım

Yazan: İpek Çalışlar

471 Sayfa

Yapı Kredi Yayınları

“LATİFE HANIM”dan alıntılar...

30 Ocak 1923 günü Vakit gazetesinde evlilik haberi, “İzmir’de Pek Kutlu Bir Evlenme” başlığıyla verilmişti:

“Ankara’dan ve İzmir’den büyük bir memnuniyetle aldığımız bilgiye göre Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Uşakizade Muammer Bey’in kızları ile evlenme merasimi yapılmıştır. Paşa Hazretleri bu evlenme ile rahmetli annelerinin son arzusunu yerine getirmişlerdir. Paşa Hazretlerinin bir yuva kurması, rahmetli için en büyük bir emel hükmünde idi. Millete yetiştirdiği pek yüksek meziyetli evladı için olağanüstü bir ana sevgisi besleyen ve pek hassas olan rahmetli, müstakbel gelinini evvela tanımadan severek yuvanın bir an evvel kurulmasında ısrar etmiş, sonra İzmir’de görünce büyük bir muhabbetle bağlanmıştı.

Latife Hanımefendi pek müstesna meziyetlere sahiptir. Avrupa’nın her tarafını gezmiş, görmüş, anlayarak tanımıştır. Fransız, İngiliz, Alman dillerini gayet iyi bilmektedir. Musikide de büyük bilgisi vardır. Türkçeyi pek iyi yazar. Uşakizade Halid Ziya Beyefendi Türkçeleriyle iyice meşgul olmuş ve Latife Hanımefendi’de yazı hususunda büyük bir istidat görmüştür. Latife Hanımefendi’yi tanıyanlar, zekâsı, azim ve iradesi hakkında pek takdîrî lisan kullanmakta, pek ateşli bir vatanperver olduğunu söylemektedirler.

Bütün millet, Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin bu vasıfları haiz bir hayat arkadaşı seçerek yuva kurmalarını sevinçle karşılayacak ve bu evlenmenin uğurlu olmasını can ve gönülden temenni edecektir.

Gazetemiz de gerek Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine ve gerek Latife Hanımefendi’ye pek samimi tebriklerini arz eder.”

Yabancı gazetecilerin gözünden Latife

Amerikalı gazeteci Isaac Marcossou:

“Mülakatın ortasında hizmetkâr içeri girdi ve Kemal’in kulağına bir şey fısıldadı. Kemal derhal döndü ve gururla, “Bayan Kemal geliyor,” dedi. Birkaç saniye sonra, gördüğüm en güzel Türk kadını içeri girdi, daha doğrusu odaya süzüldü. Orta boyluydu. Tam bir Doğulu yüzü, parlak, siyah gözleri vardı. Her davranışından zarafet akıyordu. Koyu mavi, Türkiye’ye ait olmayan bir kıyafet giymiş, genelde peçe ile kullanılan ve bütün saç örtmesi gereken bir başörtüsünü cazip bir biçimde başına sarmıştı. Bayan Kemal özgür kadınlardan olduğu için peçe takmamıştı. Kahverengi buklelerinden bazıları, gizleyen örtünün dışına taşmıştı. Hafif bir parfüm sürmüştü. Ankara yaşamını süsleyen Latife, görüntüsüyle Paris’in kadınsı havasını estiriyordu.”

Fransız kadın gazeteci Berthe Georges-Gaulis:

“Hazırcevaplılığının, ışıklar saçan gülüşünün ve mutluluğun verdiği gururun altında son derece ince ve esnek bir zekânın oyunları gizliydi. Sahip olduğu özelliklerle bir virtüöz ustalığıyla oynuyordu. Ayrıca çalışkanlığı ve derin gözlem kabiliyeti ortadaydı... Onun nihai barışa ulaşılmadan kesinlikle evlenmeme kararını ve dolayısıyla şu meşhur prensiplerini tepetaklak eden şeyin ne olduğunu şimdi anlıyordum.”